

Želetava

Kraj: Vysočina

Správní obvod: Moravské Budějovice

Nadmořská výška: 578 m n. m.

Počet obyvatel: 1 463

Adresa URL: www.mestyszeletava.cz

Okres: Třebíč

GPS souřadnice: 49.141873N, 15.673001E

První pís. zmínka: 1303 (718 let)

PSČ: 675 26

Historie obce Želetava

První zmínka o vsi pochází z roku 1303, kdy už měla farní kostel. V této době se uvádí jako městečko, jehož prvním majitelem byl Oldřich ze Želetavy. V minulosti se zde dolovalo železo a zlato. Již v roce 1580 tu byl dle záznamů místní pivovar. Tehdy obec vlastnil Zachariáš z Hradce. V roce 1867 došlo k výstavbě nového pivovaru na parostrojní pohon. Starý pivovar pod městečkem byl přestavěn na sladovnu. Nový, tzv. Kammelův pivovar, pokračoval v tradici kvalitního želetavského piva. Byl moderně vybaven a úspěšně konkuroval pivovarům v Jihlavě, Třebíči či Znojmu. Měl sklady v Okříškách, Českém Rudolci, Třebíči, Jihlavě, Jemnici, Moravských Budějovicích, Nové Říši a Znojmě. Kolem roku 1900 dosáhl provoz své zlaté éry. Před 1. světovou válkou měl pivovar sklady ve Vídni, kam pivo putovalo pod názvem Schelletau. Bohužel změna majitele v roce 1902 vedla k poklesu výroby a následné stagnaci pivovaru. Po úpadku spojeném s vlastnictvím Anny Attems-Heiligenkreuz klesl výstav o třetinu a ustálil se na 20 000 hl. Úspěšnosti podniku neprospělo ani časté střídání sládků. Zlom nastal v roce 1936, kdy si zdejší provoz vzal do nájmu Jan Staller, člen rozvětveného pivovarnického rodu. Přišel sem z Jevíčka, kde rovněž sládkoval. Zvyšující se výstav byl bohužel zbrzděn 2. světovou válkou. K částečnému oživení výroby došlo po roce 1945, kdy podnik vystavil asi 10 000 hl piva ročně. Po znárodnění bylo rozhodnuto, že pivovar na malém městě není vhodný do koncepce socialistického plánovaného hospodářství. V roce 1953 byl zrušen a přestavěn na sýrárnu, jež je činná dodnes. Roku 1998 byly částečně zachovány budovy starého i nového pivovaru.

